

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

**Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin,
milli adət-ənənələrinin,
elm və mədəniyyətinin təbliği**

**Nəriman
Əbdülrəhmanlı**

*Elə adamlar var, hər il yaşının
üstünə yaş gəldiyini bilsəm də, mə-
nim üçün daim eyni yaşda olurlar...*

*Görkəmli şairimiz Abbas Ab-
dullanı 50-dən sonra "qocalda"
bilmirdim, elə rastlaşanda da əlli
yaşlarından beynimə həkk olun-
muş obrazı gözlerimin önündən
çəkilmirdi...*

O vaxtdan, az qala, 30 il ötmüş,
aradan çox sular axmışdı, amma o
duyğu məni tərk etməirdi ki, ele-
mirdig

Həç ağsaqqal çağında, 77 yaşı
tamam olanda yazdığım yazı da
Abbas Abdulla ilə bağlı o ilkin duy-
ğunu yuyub-aparmaq qüdrətində
deyildi...

Yəqin, ona görə ki, Abbas Ab-
dulla mənim üçün elə 40-50 yaşla-
rında da Ağsaqqal timsalında bir
insan idi...

Şair Allahverdi Təhləlinin "Ab-
dullanın oğluna bir neçə sual" adlı
çox sevdiyim bir şeiri var:

*...Eh, ağır taxtalı, lopabıq kişi,
Nə dedik dünyaya gelişimizlə?
Deyə bilərsənmi, nə deyəcəyik
Dünyaya - dünyadan gelişimizlə?*

Abbas Abdulla bir şeirlərinin
birində dünyaya gelişini, kökün-
soyunu belə belə anladır:

**Borçalıda
Bolnis-Kəpənəkçi kəndindən
Abdulla Ağanın oğluyam
Anam: Salatın xanım Daşdə-
mir qızı
Dünyaya gəlməyim
1940-in mayısı,
Gelişimdən bir ay sonra qeyb
etdim atamı...**

Bundan sonra mən – Kəpənək-
çiye "bir köynək yaxın" olan ma-
haldə doğulmuş, SÖZlə yenidən ün-
siyyətə girmiş, Abbas Abdullanın
şeirlərini qəzet-jurnaldan oxumuş
adam - onun öz sətirleri arasından
görünən obrazına nə qədər oxşadı-
ğını seziş heyretimdən çəşmişdim.
Onda ilk kitabı "Ata yurdu"ndan

düz on il sonra "Ağlı-qaralı dünya"
adlı poetik toplusu təzəcə çapdan
çxmış, ədəbi mühitin çoxdanışılan
mövzularından birinə çevrilmişdi.
Onda bildim ki, Abbas Abdulla
BDU-nun filologiya fakültəsini bitir-
rib, bir müddət müəllim işləyib,
sonra aspiranturada oxuyub, Ki-
yevdə, Ukrayna EA T.Şevçenko
adına Ədəbiyyat İnstitutunda təc-
rübə keçib, Ukrayna dilindən təc-
mələr eləyir, üstəlik, Azərbaycan-
Ukrayna ədəbi əlaqələri mövzu-
sunda elmi iş yazır, bununla yana-
şı, cilingərlikdən "Ulduz" jurnalının
şöbə müdirliyinə cən, "Ədəbiyyat
və incəsənət" qəzetində müxbirlik-
dən baş redaktor müavini məqamı-
nacan yol keçib.

Bir qədər sonra Abbas Abdulla-
nın "Üzü dan yerinə" və "Sonsuzlu-
ğa geden karvan" adlandırdığı ki-
təbləri də işıq üzü gördü, o kitablar-
dakı şeirləri və poemaları asanlıqla
yaddaşlara yazıldı:

**Nə vaxtsa üreyim yadımdan çıxıb,
Hardasa, kiminsə yanında qalıb.
Evə qayıtmışam, gülüm, ürəksiz,
Üzüme baxmısan səssiz-səmirsiz,
Buludtək boşalıb-dolub gözlerin,
Titrək dodağına donub sözlərin:
'Bələmi əzizlər sevən-sevəni?'
Bağışla məni.**

**80-ci illərin axırlarında Azərbaycana qarşı irəli sürülən əsassız ərazi iddiaları, bunu
fonunda da əsiri olduğumuz sistemin çökməyə başlaması təkcə cəmiyyətdə yox, insan-
ların həyatında da köklü dəyişikliklərə səbəb oldu...**

**Təbii ki, başdan-binadan milliyətçi olan Abbas Abdulla da bu dəyişiklikdən öz nəs-
bini aldı: o, 20 Yanvar qətləminə etirazını Kommunist Partiyası sıralarından çıx-
maqla bildirdi, milli hərəkətdə qoşuldu, üstəlik, ata yurdunda – Borçalıda baş verən
çalxantılara biganə qalmadı, Dilarə Əliyeva, Şamil Qurbanov, Vilayət Rüstəməzadə,
Əflatun Saracılı, Eyvaz Borçalı, Aydın Məmmədov, İsa İsmayilzadə, Zəlimxan Ya-
qub... kimi ziyalılarla birgə xalqın yanında oldu...**

O illərdə Abbas Abdulla Mosk-
vada, gənc şairlərin Ümumittifaq
poeziya festivalında, müttəfiq res-
publikalarda keçirilən poeziya bay-
ramlarında, Ukraynada düzenlə-
nən Azərbaycan ədəbiyyatı və in-
cəsənəti günlərində iştirak edirdi,
xidmətlərinə görə respublikanın
"Əməkdar mədəniyyət işisi" fəxri
adına layiq görülmüşdü, artıq "Ul-
duz" jurnalının baş redaktoru idi,
sənəballı ədəbi nümunələrlə yanaşı,
milli kimliyimizə dair yazıların ça-
pına xüsusi diqqət verirdi...

80-ci illərin axırlarında Azər-
baycana qarşı irəli sürülən əsassız
ərazi iddiaları, bunu fonunda da
əsiri olduğumuz sistemin çökməyə
başlaması təkcə cəmiyyətdə yox,
insanların həyatında da köklü dəyi-

şikliklərə səbəb oldu...

Təbii ki, başdan-binadan mil-
liyyətçi olan Abbas Abdulla da bu
dəyişiklikdən öz nəsibini aldı: o, 20
Yanvar qətləminə etirazını Kom-
munist Partiyası sıralarından çıx-
maqla bildirdi, milli hərəkətdə qoşul-
du, üstəlik, ata yurdunda – Borçalı-
da baş verən çalxantılara biganə
qalmadı, Dilarə Əliyeva, Şamil
Qurbanov, Vilayət Rüstəməzadə,
Əflatun Saracılı, Eyvaz Borçalı, Ay-
dın Məmmədov, İsa İsmayilzadə,
Zəlimxan Yaqub... kimi ziyalılarla
birgə xalqın yanında oldu.

Sonra Abbas Abdullanın qismə-
tinə həm də müstəqillik dövrümü-
zün ilk diplomatlarından biri olmaq
düşdü. Hər dəfə deyirdi ki, görkəmli
yazıçımız Yusif Vəzir Cəmənzə-
minliyə qohumluğumuz (Yusif Və-

**Yenə bu il gedəmmədim,
Özüm dağlara-dağlara.
Görən gedib çatacaqımı,
Sözüm dağlara-dağlara...**

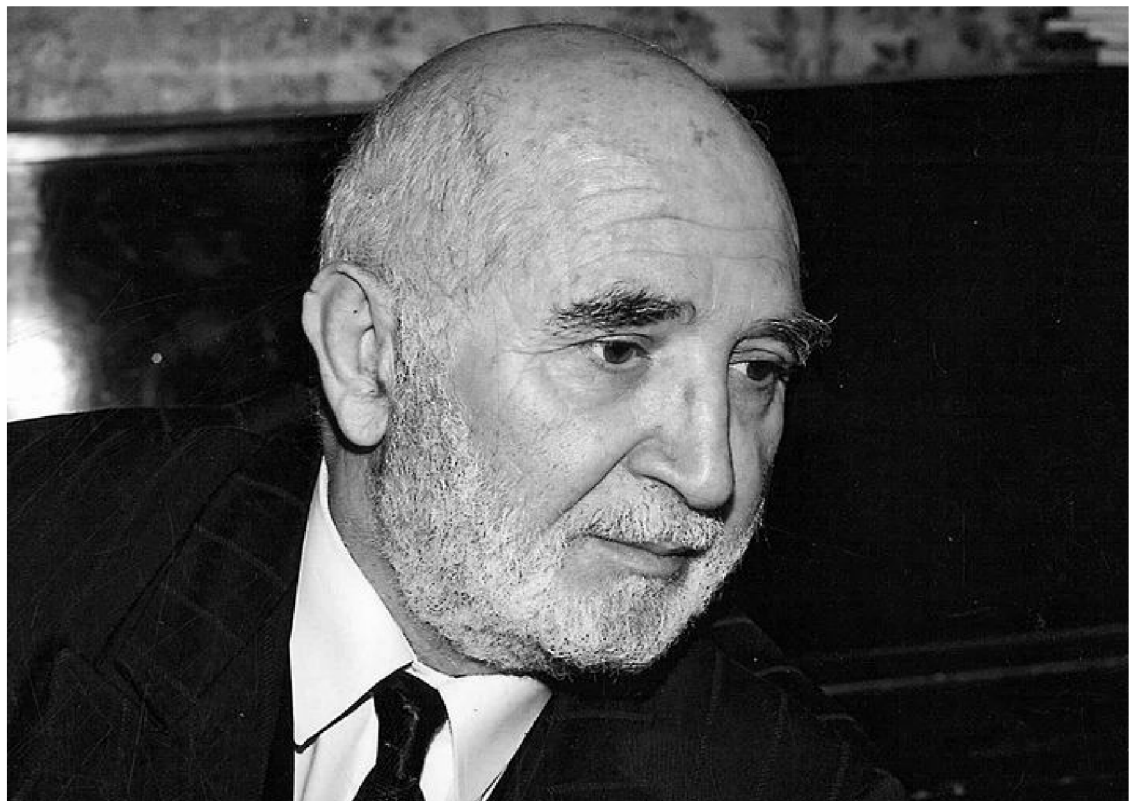
Ya da iş-güc elindən macal ta-
pıb qələmə ala bilmədiyi əsərləri-
nin xiffətini çəkirdi və bunu özünə
dərd eləyirdi:

**Xoş gəldin, dərdim mənim,
Nə vaxt gətmişdin
Həç bilməmişdim.
Hara gətmişdin,
Üreyimdən isti yuva
Məndən sadıq dostmu aradın?
Altı ay ötdü
Müəmmalı gəranlıq görüşümüzdən
Hələ ki, ölməmişəm, sağam
Amma minalanmış torpağam, babam,
Toxunan olsa, partlayacağam...**

lər sayəsində tanıyıb. Abbas Ab-
dullanın tərcüməsində Ukraynanın
Kobzarı oxucuya həddən artıq doğ-
ma gəlir:

**Mən öləndə, məni basdırırsınız,
Yüksək bir təpədə, bir dağ başında.
Elə bir yerdə ki, görünsün yalnız
O gözəl Ukrayna... Onun daşında,
Onun tarlasında, geniş çölündə,
Mən öləndən sonra, görüm nələr var!
Sevdiyim Dneprin şən sahilində
Nədən söhbət açıq quduz dağalar!**

Üstəlik, Abbas Abdulla 1978-
1979-cu illərdə Ukrayna şairlərinin
şeirlərindən və poemalarından ibar-
ət seçmələri toplusu halında çap et-
dirib. Onun 1982-ci ildə çapdan
çıxmış "Azərbaycan-Ukrayna ədə-
bi əlaqələri" monoqrafiyasını da

zirin həyat yoldaşı Bilqeyis xanım
Acalovlardan idi) tale oxşarlığımız
var, o, Azərbaycan Demokratik
Respublikasının Ukraynadakı ilk
səfiri olub, mən də orada ədəbiy-

Sonralar Azərbaycan Yazıçılar
Birliyində çalışan, 70 illik yubileyi
ərəfəsində oxuculara görüşə "Se-
çilmiş əsərləri"ylə gələn, Bayburt
şəhərində keçirilən Dədə Qorqud

nəzərə alsaq, görülmüş işin miqya-
sını aydın təsəvvür etmək olar. Bu
xidmətlərinə görə isə 1984-cü ildə
Ukraynanın M.Rılski adına Dövlət
Mükafatına layiq görülməsi həç də
təsədüf deyil...

Şübhəsiz, bundan sonra da
Ukrayna ədəbiyyatından tərcümə-
lərlə rastlaşacağıq, təəssüf ki, hələ
o tərcümələrin böyük əksəriyyəti
rus dilindən ediləcək. Orijinaldan
çevirmələrlə yaddaşlarda qalan
Abbas Abdullanın adına tərcümə
sənəti tariximizdə mütləq öz layiqli
yerini tutacaq...

**Abbas Abdullanın "Öyün, vətə-
nim!" adlı ilk şeiri 1957-ci ildə Tif-
lisde, "Şərqi şəfəqi" (Tiflis) qə-
zetində çap edilib.**

**Onda cəmi 17 yaşı vardı...
Sonra da ömrünün 60 ildən ar-
tık bir dövrünü Sözle baş-başa ke-
çirdi...**

**Bu illər ərzində kitablarını və
tərcümələrini çap etdirməklə, vəzi-
fə və vətəndaşlıq borclarını yerinə
yetirə-yetirə ömrün və həyatın hə-
qiqətinə vardı, yaddaşlarda da elə
Söz və Xalq Adamı kimi qaldı...**

**Həmişə də Abbas Abdullanı
üzü dan yerinə durmuş, simasına
dünyanın və Sözlün işığı düşmüş
görkəmiylə xatırlayıram**

**Məncə, elə mənalı ömür deyil-
lən də budur...**

**Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı
Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunur**